

Aan: Aan de leden van de commissie Mens en Maatschappij,

Betreft: Diversiteit in de jeugdzorg transitie

Onderwerp: Inbreng Jeugdzorg debat

Bergen op Zoom, 07 oktober 2014

Beste voorzitter

De PvdA Bergen op Zoom wil haar waardering en dank uitspreken voor het college van B&W en het ambtelijk apparaat en haar partners, die er met een grote gezamenlijke inspanning in geslaagd twee beleidsplannen neer te zetten.

Binnen de huidige jeugdzorg valt de lichtere zorg onder de gemeente en de zwaardere, complexe, door Bureau Jeugdzorg geïndiceerde jeugdzorg onder de provincie. Daarnaast is Jeugdzorg Plus gericht op jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd. Zij komen in justitiële of zwaardere hulpverleningstrajecten. Kinderen van buitenlandse afkomst zijn relatief sterker vertegenwoordigd in deze zware trajecten en minder in de lichte jeugdzorg. Vorig jaar is afgesproken dat de provinciale jeugdzorg de preventieve en lokale zorg moet versterken en de instroom moet verminderen. Dat betekent dat de hulpverlening aan allochtone jongeren moet worden verbeterd. De jeugdzorg moet evidence based (effectieve) instrumenten gebruiken. Deze instrumenten zijn echter vaak op autochtone groepen gebaseerd. Nagegaan moet worden of een instrument effectief is voor allochtone jongeren. Ook is het belangrijk dat de hulpvrager vertrouwen heeft in de hulpverlener. Verder moet de jeugdzorg de eigen kracht versterken en de omgeving van de jongere inzetten. Een belangrijk uitgangspunt, ook voor de transitie, is verder dat kinderen in een thuissituatie opgroeien, zoals thuis, een pleeggezin of gezinshuis.

PvdA gestreefd naar draagvlak voor diversiteit binnen de instellingen, zowel op de werkvloer als bij de bestuurders.

PvdA verzoekt college om een quick scan te voeren om de aanwezige kennis bij de instellingen te inventariseren. En de cliëntenparticipatie moet intercultureler worden binnen Gemeente Bergen op Zoom?

- Diversiteit in het jeugdbeleid van De Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie (**ZonMw**) is een programma van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (**VWS**) dat bedoeld is om kinderen van migranten beter te bereiken,

problemen vroegtijdig te signaleren en effectieve interventies in te zetten. Om dit te bereiken wordt interculturele kennis en vakmanschap ontwikkeld, lokale voorzieningen versterkt.

PvdA vraagt het College bent u bekend met deze organisatie? Wat doet het college / Gemeente in samenwerking met maatschappelijke organisaties om kinderen van migranten beter te bereiken?

Wat betreft de transitie van de jeugdzorg is het beter om te spreken van transformatie want het is de bedoeling om het versnipperde aanbod te bundelen en gezamenlijk initiatieven te ontwikkelen die beter aansluiten bij de cliënt. Positief opvoeden is een van de uitgangspunten van de transitie, dat wil zeggen meedoen, aanspreken op kwaliteit en dergelijke. De bedoeling is ook dat de omvang van de geïndiceerde (zwaardere) jeugdzorg afneemt. Omdat de migranten in deze zorg oververtegenwoordigd zijn, moet specifiek aan deze groep aandacht worden besteed. Het is ook belangrijk dat er een visie is op integreren en burgerschap en dat deze visie door alle organisaties wordt ondersteund. Verder is bestuurlijke verankering belangrijk en moet beschikbare kennis worden gebruikt.

PvdA heeft aantal opmerkingen en vragen • De zwaardere jeugdzorg komt naar de gemeente. Hoe de verbinding tussen openbare orde en veiligheid en jeugdzorg wordt gelegd. Nauwe banden hebben met justitie, politie, school, de wijk, veiligheidshuizen en Bureau Jeugdzorg?

• PvdA Vraagt op welke wijze de professionals worden voorzien van voldoende kennis en expertise met betrekking tot Jeugdzorg en diversiteit?

In het programma van ZonMw worden de opleidingsinstituten ook meegenomen maar om diversiteit goed aan de studenten te kunnen overbrengen moeten de instituten zelf ook interculturaliseren.

• PvdA Vraagt hoe de informatie over diversiteit aan beleidsambtenaren van gemeenten kan worden overgedragen?

Binnen de provincies zijn bestuurlijke afspraken over de jeugdzorg worden gemaakt. In dat proces moet dit punt ook bij de gemeenten aan de orde komen. Instellingen leveren over vraagstukken die in de wijken spelen ook cijfers aan de gemeente. Maar het overheidsbeleid is gericht op jeugdzorg voor alle burgers. In die zin is er wel enige spanning met interculturalisatie en diversiteit. Het programma Diversiteit zal wel doorgaan maar zal meer integraal in het aanbod van reguliere instellingen worden opgenomen.

Het probleem in jeugdzorg is het bereik, de toegankelijkheid en kwaliteit voor iedereen. Voorzieningen in de jeugdzorg bereiken gezinnen met een lage opleiding en allochtone gezinnen slecht. Deze groepen blijken ook vaak voortijdig met een traject te stoppen en de effectiviteit is minder goed. Vooral preventieve voorzieningen doen het minder goed bij

allochtone jongeren. De achtergrond van dit probleem is met name bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in bepaald gemeenten onderzocht en leidde tot de volgende analyse

- Het CJG is vooral bezig met het invullen van functies en procedures maar heeft weinig aandacht voor het probleem dat bepaalde ouders niet worden bereikt.
- Het CJG is aanbodgericht. Ouders blijken echter behoefte te hebben aan een laagdrempelige voorziening waar zij hun ervaringen kunnen uitwisselen.
- Het probleem vraagt een lossere meer informele werkwijze waarin geëxperimenteerd kan worden en innovatieve werkwijzen mogelijk zijn.
- Allochtone ouders hebben specifieke vragen, bijvoorbeeld over **discriminatie**, waarop professionals niet altijd zijn toegerust.
- Er is wantrouwen. Ouders voelen zich soms niet begrepen en bedreigd, ze zijn bang dat hun kinderen worden afgepakt.
- Opleidingen zijn weinig systematisch georiënteerd op diversiteit en zijn niet toegerust op diversiteit.
- Als het gaat om opvoedingsondersteuning in het kader van de inburgering worden de ouders als instrument gezien om de kinderen te laten integreren en worden zij niet gezien als opvoeders met een eigen agenda. Er wordt vooral top-down gedacht in plaats van bottom-up. Er moet niet alleen naar de jongere worden gekeken maar ook naar de ouders worden geluisterd.

Uit deze analyse kan het volgende beleid worden afgeleid.

- Het CJG moet aandacht hebben voor het perspectief van de mensen zelf en moet uitgaan van **hun eigen kracht**. Men moet aansluiten bij wat de ouders vinden en wat zij willen leren.
- Het CJG moet voortbouwen op de community rondom de gezinnen, op hun netwerken en hun initiatieven want zij zien wat nodig is, dat leidt tot innovaties.
- Het feit dat er minder aandacht is voor diversiteit en de kanteling in het jeugdbeleid vragen om een **diversiteitgevoelige manier** van werken van de professional en om uitgaan van de eigen kracht.

In de jeugdzorg nieuwe stijl is het van belang na te gaan welke verbindingen met initiatieven vanuit de eigen groep kunnen worden gemaakt. **Er is geen grote politieke en publieke steun voor diversiteitgevoelig** werken maar de agenda Diversiteit en de agenda Positief jeugdbeleid (diversiteit sensitief, uitgaan van eigen perspectief, kracht en netwerken) liggen dicht bij elkaar. Bij de transitie van het jeugdbeleid kunnen deze elkaar versterken. Er moet niet meergesproken worden over **diversiteitbeleid** maar **over kwaliteit**, bereik en effectiviteit voor iedereen en over positief jeugdbeleid zonder dat sensitiviteit voor hoeft te verdwijnen.

Vanuit het landelijk onderzoek naar voren kwam, dat er voor de doelgroep effectieve evidence based methoden gebruikt moeten worden. Daarnaast moet ook naar de context van de cliënt worden gekeken en moeten initiatieven uit **de eigen groep** erbij betrokken worden. In het vakmanschap moet diversiteitgevoeligheid en positief jeugdbeleid worden gecombineerd. Professionals moeten niet automatisch hun kennis toepassen, maar observeren wat men nodig heeft. De kern is dat het CJG een **laagdrempelig knooppunt moet zijn** waarin eigen initiatieven en onderlinge contacten worden ondersteund. De vindplaats moet

dicht bij de ouders worden gezocht en een outreachende opstelling is belangrijk. Het blijkt dat de school een goede vindplaats is. Dat betekent dat **het CJG moet investeren in de samenwerking met scholen**, vooral de mentor is daarin een belangrijke partner. Samen met de school moet een visie worden ontwikkeld. Er moeten afspraken worden gemaakt over samenwerking. Er moet commitment zijn vanuit het beleid en de praktijk. Er moet aandacht zijn voor de behoeften van ouders en leerlingen. Ouders en docenten willen beide dat de leerlingen participeren. Dit gezamenlijk belang kan de ouders en de school samenbrengen en hen laten samenwerken als het gaat om opvoeding. Het CJG moet dienend zijn, iets brengen in plaats van halen. De vrijwilligers van zelforganisaties moeten bij het CJG bij een contactpersoon terecht kunnen. Het CJG moet op scholen en bij zelforganisaties zichtbaar zijn en iets betekenen zodat de overstap van vrijwilliger naar professional makkelijker kan worden gemaakt.

PvdA vindt dat een aantal scholen die nog primair op zich zelf gericht zijn niet genoeg toegerust om vindplaats te zijn voor moeilijk bereikbare jongeren waarbij de vindplaats kan worden gekenschetst als plek waar laagdrempelig en preventief gesignaleerd wordt

Zelforganisaties voor migranten zijn erop gericht de maatschappelijke positie van de leden van hun gemeenschap te verbeteren. Zij organiseren cursussen maar vooral het informele contact is belangrijk. Men kan er gemakkelijk binnenlopen, het is **een soort huiskamer**. Vertrouwenspersonen binnen zelforganisaties kunnen problemen en andere zaken daardoor eerder bespreekbaar maken. De zelforganisaties hebben een groot bereik binnen de migrantengemeenschap. Een voorbeeld van succesvolle samenwerking is de samenwerking tussen het Ouder- en Kindcentrum (OKC) en twee zelforganisaties in Amsterdam Nieuw West: Nisa for Nisa en Stichting SOP. Nisa for Nisa organiseert activiteiten voor allochtone vrouwen en bereikt 300 vrouwen per week.

Vriendelijke groeten,

Abdelaziz Danjaoui
Raadslid PvdA Bergen op Zoom